

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Irományszám: **T/5949/269**

Érkezett: **2009 FEBR 02.**

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házsabály 94.§ (1) bekezdése alapján „*a Polgári Törvénykönyvről*” szóló T/5949. számú törvényjavaslathoz a következő

módosító javaslatot

terjesztem elő:

A törvényjavaslat 2:1-2:4.§§-ai az alábbiak szerint módosulnak:

„2:1. § [A jogképesség fogalma]

[(1) Minden ember jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek.] Jogképes az, aki jogosultság vagy kötelezettség alanya lehet.

[(2) A jogképességet korlátozó jognyilatkozat semmis.]

[2:2. § [A jogképesség kezdete]

(1) A jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától illeti meg.

(2) A fogamzás időpontjának a születéstől visszafelé számított háromszázadik napot kell tekinteni; bizonyítani lehet azonban, hogy a fogamzás korábbi vagy későbbi időpontban történt. A születés napja beleszámít a határidőbe.]

2:2.§ Az ember jogképességének terjedelme

(1) Minden ember feltétlen, általános és egyenlő jogképességgel bír.

(2) Az embert a jogképesség fogantatásától haláláig illeti meg.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglalt rendelkezésektől érvényesen eltérni nem lehet.

II. fejezet

Az ember jogképességének kezdete

[2:3] (1) A jogképesség kezdő időpontjának meghatározása szempontjából a fogantatás időpontjának a születés napjától visszafelé számított háromszázadik napot kell tekinteni; a gyermek érdekében bizonyítani lehet azonban, hogy a fogantatás korábbi vagy későbbi időpontban történt.

(2) Ha a gyermek az anyaméhben illetve a reprodukciós eljárás során meghal vagy halva születik, a jogképesség szempontjából úgy kell tekinteni, mintha meg sem fogant volna. Nem hivatkozhat e rendelkezésre az, aki a gyermek halálát felróható szándékos magatartásával maga okozta.

[2:3.] 2:4 § [A méhmagzat gyámja]

(1) A gyámhatóság gyámot rendel a méhmagzat részére, ha ez a méhmagzat jogainak megóvása érdekében szükséges.

(2) A gyám kirendelését a méhmagzat bármelyik szülője, nagyszülője, az ügyész és az anya lakóhelye szerint illetékes jegyző kérheti. Gyám rendelésének hivatalból is helye van.

**[2:4. § [A jogképesség megszűnése]
A jogképesség a halállal szűnik meg.]**

[II.] III. fejezet'

Indokolás:

Tekintettel arra, hogy a jogképesség nem csupán az ember sajátja, fontos lenne ennek fogalmát külön szakaszban rögzíteni, és ezt követően, külön szakaszban foglalkozni az ember jogképességével.

Az ember jogképességét szabályozó szakasz (1) bekezdésének az ember jogképességének fő szabályát kell kimondania. Nem indokolt elhagyni a feltétlen, egyenlő és általános jellegre való utalást, mivel más jogalanyok jogképességére ez nem feltétlenül áll; ez csupán az ember (természetes személy) sajátja. Nem indokolt azonban fenntartani a hatályos szabályozás területre vonatkozó utalását („A Magyar Köztársaságban”), mert az ember jogképességének korlátozása vagy tagadása a magyar közrendbe ütközik, ezért külföldi tényállások esetén sem lenne alkalmazható.

A (2) bekezdésben kell az emberi jogképesség időbeli terjedelméről rendelkezni. A tudományos fejlődésre is tekintettel nem indokolt a jelenlegi megoldást fenntartani, különösen az emberi jogképesség feltétlenségére tekintettel. A magzat jogképességét helyesebb egy fikcióval korlátozni: ha a gyermek az anyaméhben meghal vagy halva születik, úgy kell tekinteni, mintha meg sem fogant volna. Ennek két előnye is van: egyrészt megoldja azt a dogmatikai problémát, hogy a méhmagzat gondnoka egy tulajdonképpen nem jogképes létező nevében jár el. Másrészt, rendezi azt a visszás helyzetet, hogy a magzat halála folytán olyanok is jogot szerezhetnek illetve kötelezettség alól mentesülhetnek, akik a magzat halálát felróható, szándékos magatartásukkal okozták; az ő vonatkozásukban a fikció alkalmazását indokolt kizárni. A (3) bekezdés a jogképesség kizárását illetve terjedelmének korlátozását zárja ki; nem korlátozódik azonban a jogügyletekre: jogszabály sem térhet el ettől a rendelkezéstől.

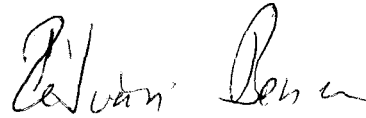
Külön fejezetben indokolt foglalkozni a jogképesség kezdetével és végével. A jogképesség kezdetével foglalkozó § (1) bekezdése a fogantatás időpontjára vonatkozó vélelmet állítja fel. (E vélelem nem alkalmazható a származás megállapítása kapcsán, mert itt a fogantatás valódi időpontját kell alapul venni.) Nem világos, hogy a törvényjavaslat miért tér el a határidő számításának általános szabályaitól.

A (2) bekezdés a magzat jogképességének kizárására vonatkozó, fentebb elemzett fikciót iktatja törvénybe. A mesterséges megtermékenyítés keretében megfogant gyermekekre tekintettel indokolt a reprodukciós eljárásra is utalni itt.

Az összefüggés okán itt indokolt elhelyezni a méhmagzat gyámjára vonatkozó rendelkezéseket, ezért a jelenlegi [2:3].§ száma 2:4-re módosul.

A jogképesség végére vonatkozó rendelkezés (2:4.§) a jogképesség időbeli terjedelmére vonatkozó rendelkezésre (2:2.§ (2) bekezdés) tekintettel itt mellőzendő.

Budapest, 2009. február 2.

dr. Rétvári Bence
Kereszténydemokrata Néppárt